

Zwierzęta krzyżówkowe hf x SRB cięlą się też zdecydowanie łatwiej niż krowy i pierwiastki czystej rasy hf, dlatego liczba trudnych wycieleń i martwych urodzeń spada w ich przypadku 2 – 3 krotnie. Dotyczy to zwłaszcza pierwiastek, które stanowią zazwyczaj największy kłopot i ryzyko dla hodowcy. Efektem tak zdecydowanej poprawy zdrowia krów i ograniczenia w znacznym stopniu przyczyn ich brakowania jest znaczne wydłużenie okresu użytkowania. Z obserwacji w stadach prowadzących od wielu lat krzyżowanie z buhajami rasy SRB wynika, że przeżywalność do 6 i dalszych laktacji u mieszańców hf x SRB może być nawet dwukrotnie wyższa, niż u ich czystorasowych rówieśnic holsztyńsko-fryzjskich. Nie należy też obawiać się spadku produkcji mleka – może być on minimalny, i to dopiero na poziomie 10 tysięcy i więcej kilogramów mleka, gdyż różnica pomiędzy rasami wyrównywana jest poprzez działanie efektu heterozji. A poza tym skład mleka, a zwłaszcza procentowa zawartość białka, ulegają poprawie, dlatego produkcja suchej masy od przeciętnej krowy w laktacji ulega często zwiększeniu. Wszystko to, w połączeniu z dobrym zdrowiem krów krzyżówkowych sprawia, że efekty ekonomiczne ich utrzymywania są często lepsze, niż w przypadku czystorasowych stad holsztyńsko-fryzjskich.

Wiele wskazuje na to, że w najbliższej przyszłości mogą czekać nas duże zmiany w strukturze rasowej bydła mlecznego, gdyż dla znacznej części szeregowych stad produkujących mleko stosowanie krzyżówek międzyrasowych może okazać się najlepszym rozwiązaniem.

Dodatkowym argumentem za tym jest ciągły wzrost spokrewnienia (inbredu) we wszystkich populacjach holsztyńsko-fryzjskich na świecie, co stanowi poważne zagrożenie dla produktywności i zdrowia stad. Użycie niespokrewnionych z tą rasą buhajów SRB rozwiązuje definitywnie ten problem.

Wśród hodowców zainteresowanych użyciem buhajów SRB w swoich stadach może zrodzić się pytanie i wątpliwość, jak prowadzić kojarzenia w następnych pokoleniach zwierząt krzyżówkowych? Zostało to już na świecie „przećwiczone” i okazuje się, że rozwiązaniem najczęściej sto-

sowanym jest krzyżowanie rotacyjnie dwurasowe. Oznacza ono naprzemienne użycie buhajów obu ras, tzn. krowy holsztyńsko-fryzjskie kryje się buhajami rasy SRB, otrzymane z tego kojarzenia pierwsze pokolenie (czarno-białe, na zdjęciach obok) kryte jest powrotnie buhajami hf, ich potomstwo znowu buhajami SRB, potem buhajami hf i.t.d. Jest to więc schemat łatwy do opanowania i nie sprawiający większych kłopotów organizacyjnych. Poza tym użycie tylko tych dwóch ras pozwala na utrzymanie stada w jednolitym typie mlecznym zwierząt o zbliżonym potencjale produkcyjnym i podobnym pokroju.

Podsumowanie

Od kilku lat zainteresowanie wykorzystaniem rasy czerwonej szwedzkiej ma miejsce również w Europie. Aktualnie praktycznie we wszystkich krajach naszego kontynentu używa się w mniejszym lub większym zakresie buhaje tej rasy. Jest to efekt z jednej strony rosnących stale kłopotów zdrowotnych z krowami holsztyńsko-fryzjskimi, a z drugiej przeważa coraz bardziej podejście czysto ekonomiczne – produkcja mleka ma przynosić możliwie duży dochód, sprawiając jednocześnie rolnikowi jak najmniej kłopotów i problemów. A mleko zawsze jest białe, niezależnie od tego, jakiej rasy i jakiego umaszczenia jest krowa. Liderami takiego praktycznego podejścia są nacje anglosaskie – poza bardzo pragmatycznymi Amerykanami największym importerem nasienia buhajów SRB jest Wielka Brytania. Warto też zdać sobie sprawę, że bydło mleczne jest właściwie jedynym gatunkiem zwierząt gospodarskich, u którego do niedawna nie wykorzystywało się efektu heterozji. Jest on natomiast powszechnie wykorzystywany u trzody chlewnej (kilkurasowe tuczniaki), drobiu i owiec. Czas więc najwyższy, by korzystne działanie heterozji zaczęło przynosić efekty także w naszych stadach krów mlecznych.

Tych z Państwa, których zainteresowała przedstawiona wyżej propozycja proszę o kontakt z niżej podpisanym autorem pod numerami telefonów 061/665-85-54 lub 0-602.350.215. Poza informacją telefoniczną dysponujemy również pełną informacją katalogową o buhajach rasy czerwonej szwedzkiej, dostępnych aktualnie w Polsce, a także pły-

tami CD z prezentacją tej rasy i jej krzyżówek z krowami hf. Zarówno katalog, jak i płytę CD możemy wysłać bezpłatnie do każdego hodowcy na terenie Polski po uprzednim telefonicznym zgłoszeniu takiej potrzeby.

Aleksander Osten-Sacken